Kirsi-Maria Malmlund-Laakso, hallitussihteeri
Kaarina Tuokko, erityisasiantuntija
Sosiaali- ja terveysministeriö

Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Viite Vastine asiantuntijalausuntoihin sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle vammaispalvelulain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulon lykkäämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Sosiaali- ja terveysministeriö arvioi tässä vastineessa vammaispalvelulain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulon lykkäämistä koskevasta lainsäädännöstä annetun hallituksen esityksen (HE 9/2023 vp) muutostarpeita sosiaali- ja terveysvaliokunnassa kuultujen tahojen antamien lausuntojen perusteella.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle annetut lausunnot

Vammaispalvelulain voimaantulon lykkäämisen kannalla ovat viranomaiset kuten THL ja Valvira, osa vammaisjärjestöistä sekä Hyvil Oy ja kaksi valiokuntaan lausunnon lähettänyttä hyvinvointialuetta.

Voimaantulon lykkäämistä vastustavat osa vammaisjärjestöistä, kaksi valiokuntaan lausunnon lähettänyttä hyvinvointialuetta sekä yhdenvertaisuusvaltuutettu, lapsiasiavaltuutettu ja vanhusasiavaltuutettu.

Apulaisoikeusasiamies piti lausunnossaan uuden vammaispalvelulain voimaantulon lykkäämistä perusteltuna sikäli kuin erillisessä jatkovalmistelussa olisi kyse lain soveltamisalan selkeyttämisestä, mutta suhtautui varauksellisesti sellaisten muutosten valmisteluun, joiden tarkoituksena olisi luoda järjestelmä, jossa henkilön tarvitsemien palvelujen määrärahasidonnaisuus ja maksullisuus määräytyisi tämän iän perusteella.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu toi lausunnossa esiin, että mikäli vammaispalvelulakiin tullaan myöhemmin ehdottamaan sisältömuutoksia, jotka heikentävät vammaisten henkilöiden tai osan heistä oikeuksia palveluihin, ei lain voimaantulon siirtämistä voida pitää vammaisten henkilöiden perusoikeudet ja yhdenvertaisuus huomioiden kannatettavana.

Uuden vammaispalvelulain mukaisten oikeuksien voimaantulon lykkääminen

Uuden vammaispalvelulain voimaantulon lykkäämistä vastustavista lausunnonantajista moni toi esiin, että uusi vammaispalvelulaki parantaa vammaisten henkilöiden palveluja ja lain valmistelun tarkoituksena on osaltaan ollut saattaa vammaispalveluja koskeva lainsäädäntö vastaamaan paremmin kansainvälisten ihmisoikeussopimusten, kuten YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen, vaatimuksia. Siten lausujat vastustavat näiden parannusten voimaantulon lykkäämistä. Joissakin lausunnoissa tuodaan esiin näkökulmia perusoikeuksien rajoittamisesta ja niin sanotun heikennyskiellon vaikutusta asiaan.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että vammaispalvelut järjestetään voimassa olevien vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) perusteella, kunnes hyväksytty vammaispalvelulaki tulee voimaan. Voimaantulon lykkäämisen ajan voimassa oleva vammaispalvelulainsäädäntö säilyy edelleen samana, eli vammaisten henkilöiden oikeuksia toteuttavat ja turvaavat nykyiset palvelut säilyvät samoina. Lykkäämisen ajan

hyvinvointialueilla ja valtion viranomaisten toimesta pystytään jatkamaan valmistautumista lykkäämisen jälkeen voimaan tulevan uuden lainsäädännön toimeenpanoon.

Kuten hallituksen esityksessä on todettu, on jo säädetyn lain voimaantulon lykkäämistä perusteltua arvioida perusoikeuksien rajoituksena. Esityksessä on myös todettu, että perustuslakivaliokunnan lausunnon pyytämistä pidetään tarkoituksenmukaisena, koska esitykseen sisältyy perusoikeuksien toteutumisen kannalta merkityksellisiä seikkoja.

Perusoikeuden heikennyskiellolla tarkoitetaan perusoikeuden toteuttamisvelvoitteen kääntöpuolta. Se kieltää perusoikeuden toteuttamisessa jo saavutetun tason heikentämisen. Heikentämiskielto käsitteenä pohjautuu muun muassa YK:n taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevaan yleissopimukseen (TSS-sopimus). Perustuslakivaliokunnan uudemmassa käytännössä ei sellaisenaan esiinny kategorista heikentämiskieltoa, vaan heikentämiskielto liittyy osaksi vanhempaan oppiin ja toisaalta yleiseen velvoitteeseen sosiaaliturvan kehittämisestä. Heikennys on yksilön kannalta vaikutuksiltaan melko samankaltainen kuin rajoitus, minkä johdosta heikennyksen sallittavuutta voidaan arvioida perusoikeuksien rajoittamista koskevien yleisten vaatimusten kautta, jotka perustuslakivaliokunta on johtanut perusoikeusjärjestelmän kokonaisuudesta ja oikeuksien luonteesta perustuslaissa turvattuina oikeuksina. Näitä ovat vaatimukset lailla säätämisestä, lain täsmällisyydestä ja tarkkarajaisuudesta, rajoituksen hyväksyttävyydestä, rajoituksen suhteellisuudesta, perusoikeuden ydinalueen koskemattomuudesta, oikeusturvajärjestelyjen riittävyydestä ja ihmisoikeusvelvoitteiden noudattamisesta.

Perusoikeusuudistuksen yhteydessä perustuslakivaliokunta on perustoimeentulon turvaa (PL 19 §:n 2 momentti) koskevan säännöksen yhteydessä pitänyt lainsäätäjälle asetettavan toimintavelvoitteen luonteen mukaisena sitä, että sosiaaliturvaa suunnataan ja kehitetään yhteiskunnan taloudellisten voimavarojen mukaisesti (PeVM 25/1994 vp, s. 10/II). Valiokunta on lisäksi pitänyt johdonmukaisena, että —niiltä osin kuin kysymys on julkisen vallan välittömästi rahoittamista perustoimeentuloturvaetuuksista — etuuksien tasoa mitoitettaessa otetaan huomioon kulloinenkin kansantalouden ja julkisen talouden tila (PeVL 34/1996 vp, s. 3/I). Perustuslakivaliokunnan näihin tulkintoihin nojaten voidaan todeta, että perusturvaetuuksia voidaan heikentää ainakin silloin kun julkisen talouden tila on huonontunut ja oikeus on välittömästi julkisen vallan rahoittama. Perustuslakivaliokunta on todennut, että välttämättömiä leikkauksia tehdessä ihmisoikeusmääräyksillä on relevanssia säästöjen kohdentamisessa ja että perusoikeussäännökset voivat toimia talousarvion sisällöstä päätettäessä prioriteettijärjestyksenä. (PeVM 25/1994 vp, s. 33).

Kun hyväksytyn vammaispalvelulain voimaantuloa esitetään lykättäväksi, tulee arvioida heikentämiskiellon osuutta asiaan. Tältä osin on havaittu, että kyseessä ei ole voimassa oleva lainsäädäntö, koska ko. lainsäädännön voimaantulo olisi vasta tämän esityksen mukaisen lainsäädännön voimaantulon jälkeen. Tällä esityksellä lykätään eduskunnan hyväksymä ja presidentin vahvistama lakikokonaisuus, joka ei kuitenkaan ole ehtinyt tulla voimaan. Tämän esityksen mukaisten lakien on tarkoitus tulla voimaan ennen kuin lykättävä lainsäädäntö tulisi voimaan.

Lisäksi on otettava huomioon, että voimaantulon lykkäämistä esitetään sen vuoksi, että hyväksytyn lainsäädännön tavoitteet tosiasiassa toteutuisivat, eli että vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutuminen ja palveluiden saatavuus turvataan säilyttämällä vammaispalvelulaki sosiaalihuollon erityislakina ja siten käynnistämällä lainvalmistelu näiden tavoitteiden täyttämiseksi. Tavoitteen toteuttamiseksi hallitusohjelmassa on varattu nykyistä vammaispalvelulain toimeenpanoon varattua määrärahaa suurempi rahoitus soveltamisalaltaan tarkennetun vammaispalvelulain toimeenpanolle.

Vammaispalvelulain voimaantulon lykkäämisellä tavoitellaan mahdollisuutta valmistella tarvittavat muutokset siten, ettei oikeusvarmuutta vaaranneta. Perustuslakivaliokunta kiinnitti huomiota tähän seikkaan epäsuorasti todetessaan uuden vammaispalvelulain käsittelyn yhteydessä, että sosiaali- ja terveysvaliokunnan on tarkasti harkittava, ovatko lausunnon mukaiset välttämättömät muutokset lakiehdotuksiin valmisteltavissa eduskuntakäsittelyssä (ks. PeVL 79/2022 vp ja PeVL 100/2022 vp, erit. jälkimmäisen lausunnon kappale 6 ja 15). Voidaan siis nähdä, että lykkäävän lain tavoitteena on myös varmistaa oikeusvarmuuden kannalta hyväksyttävä sääntely, jonka toteuttamiseen on myös tosiasialliset voimavarat. Oikeusvarmuuden turvaaminen varmistaa yhdenvertaisen lain soveltamisen ja palvelujen saannin eri alueilla.

Vammaisten henkilöiden palveluiden saatavuuden sekä oikeusvarmuuden toteutumisen tavoitteiden kannalta esitetyt toimenpiteet vammaispalvelulain voimaantulon lykkäämisestä sekä soveltamisalan tarkentamisesta ovat välttämättömiä, ja tässä esityksessä esitetty kohtuullisen lyhyt voimaantulon lykkäys heikennyksenä oikeasuhtainen suhteessa tavoitteeseen.

Esillä on ollut myös se vaihtoehto, että uusi vammaispalvelulaki tulisi voimaan alkuperäisessä aikataulussa. Tällöin seurattaisiin lain kustannusvaikutuksia ja vaikutuksia vammaisten henkilöiden palvelujen saantiin, ja vasta sen pohjalta arvioitaisiin lakiin tarvittavia muutoksia. Vaihtoehto olisi kuitenkin ongelmallinen, sillä jos soveltamisalan tarkentaminen jätettäisiin tekemättä ennen lain voimaantuloa ja epäselvän soveltamiskäytännön annettaisiin kehittyä, voisi soveltamisalan tarkentamisella tulevaisuudessa olla suurempia perusoikeusvaikutuksia kuin sen tarkentamisella ennen lain voimaantuloa. Lisäksi vaihtoehto on ongelmallinen rahoitusperiaatteen toteutumisen näkökulmasta.

Tiivistetysti voidaan todeta, että voimaantulon lykkäyksen tosiasiallinen kohdentuva vaikutus perustuu seuraaviin ulottuvuuksiin. Asiallisen perusteen osalta soveltamisalaa on tarkennettava, jotta perusoikeudet toteutuisivat muodollisesti ja tosiasiallisesti. Alueellisen perusteen osalta lain soveltamisen tulisi olla yhtenäistä eri alueilla eli soveltamisalan riittävän tarkkarajainen. Ajallisen perusteen osalta voimaantulon lykkäys on tosiasiallisesti verrattain lyhyt. Kokonaisarviona on päädytty siihen, että kyse on suhteellisesti varsin pienestä tosiasiallisesta vaikutuksesta, ottaen huomioon, että oikeuksia ei oltaisi poistamassa, vaan laki tulisi joka tapauksessa voimaan verrattain lyhyen lykkäyksen jälkeen.

Erillisenä esityksenä valmisteltava soveltamisalamuutos

Lausunnoissa, joissa vastustettiin uuden vammaispalvelulain voimaantulon lykkäämistä, näkyi huoli lykkäämisen jälkeen erillisenä hallituksen esityksenä valmisteltavan soveltamisalan tarkentamisen sisällöstä ja siitä, onko muutosten tarkoituksena vammaispalveluista säästäminen.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että hallitus esittää ensi vaiheessa vammaispalvelulain voimaantulon lykkäämistä ja sen myötä erillisen kiireellisen lainvalmistelun käynnistämistä, jonka tarkoituksena on turvata vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutuminen ja palveluiden saatavuus. Voimassaolevan lainsäädännön lähtökohta on alun perin ollut se, että lakia on tarkoitettu sovellettavan rajattuun vammaisten henkilöiden joukkoon. Vammaispalvelut ovat vammaisille henkilöille välttämättömiä palveluita, joita tarvitaan pitkäaikaisesti ja usein koko elämän ajan. Tulevan lainvalmistelun tarkoituksena olisi löytää ratkaisuja sille, miten vammaispalvelulain soveltamisalaa voidaan tarkentaa niin, että laki säilyy sosiaalihuollon erityislakina ja sen palvelut kohdistuvat vain niitä välttämättömästi tarvitseville vammaisille henkilöille. Tätä lähtökohtaa olisi tarkennettava uuden lainsäädännön tasolla, sillä väestön ikääntyessä syntyy painetta siihen, että myös vammaispalveluihin päätyy sellaisia henkilöitä, joiden palveluntarve voitaisiin turvata muun lainsäädännön, kuten sosiaalihuoltolain, perusteella. Tämä turvaisi yksilöllisen tarpeen mukaiset palvelut niitä välttämättä tarvitseville ja varmistaisi hyvinvointialueiden rahoitusperiaatteen toteutumisen.

Vammaispalvelulain voimaantuloajankohdan siirtämisen tavoitteena on varata aikaa uuden vammaispalvelulain soveltamisalan tarkentamiselle. Tarkoituksena on turvata vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutuminen ja palveluiden saatavuus sekä hyvinvointialueiden mahdollisuus rahoittaa uudistus. Näin vammaispalvelulaki säilytettäisiin vammaisille henkilöille tarkoitettuna erityislakina. Muutoksilla turvattaisiin näin ollen palvelujärjestelmän kestävyyttä. Muutoksilla pyritään varmistamaan lain yhtenäinen soveltaminen ja yhdenvertainen palvelujen saanti eri alueilla. Tarkoituksena on varata aikaa huolelliselle perus- ja ihmisoikeusvaikutusten sekä taloudellisten vaikutusten arvioinnille yhteistyössä tarvittavien asiantuntijoiden ja sidosryhmien kanssa.

Soveltamisalan tarkentamista koskevan esityksen valmistelussa otetaan huomioon muun muassa perustuslakivaliokunnan asettamat reunaehdot. Ikääntymisrajaus vammaispalvelulakia koskevassa hallituksen esityksessä (HE 191/2022 vp) ehdotetulla tavalla muotoiltuna ja perusteltuna muodostui perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan ongelmalliseksi YK:n vammaissopimuksen kannalta, eikä ikääntymisrajaukselle ollut ehdotettu riittäviä hyväksyttäviä perusteita. Perustuslakivaliokunta totesi kuitenkin, ettei palvelujen eriyttäminen, esimerkiksi työikäisten ja työiän ylittäneiden välillä sinänsä ole välttämättä ongelmallista, kunhan eroille on hyväksyttävä peruste. Valiokunnan käsityksen mukaan tämänkaltaisesta palvelujen eriyttämisestä säätäminen edellyttää kuitenkin perusteellista säädösvalmistelua.

Uuden vammaispalvelulain kustannukset erillisen soveltamisalaa koskevan esityksen myötä

Joissakin voimaantulon lykkäämistä vastustavissa lausunnoissa on pidetty hallitusohjelmaan kirjattua 100 miljoonan euron kustannusvaikutusta kyseenalaisena suhteessa laissa subjektiivisiksi oikeuksiksi säädettyjen palvelujen luonteeseen ei-määrärahasidonnaisina palveluina. Kustannukset ovat ylipäätänsä nousseet lausunnoissa esiin.

Sosiaali- ja terveysministeriön näkemyksen mukaan kyseessä on 100 miljoonan euron kehysvaikutus, jonka jakaantuminen tarkentuu erillisen, soveltamisalamuutokset sisältävän esityksen valmistelun yhteydessä muun muassa vaikutusarviointien tekemisen myötä. Palvelujärjestelmän näkökulmasta niin sanottuja subjektiivisia oikeuksia turvaavat palvelut tulee myöntää laissa säädettyjen edellytysten täyttyessä, eivätkä ne ole riippuvaisia määrärahoista. Tästä riippumatta lakia valmisteltaessa tulee luonnollisesti arvioida taloudellisia vaikutuksia ja varata sen mukaiset riittävät ja todelliset voimavarat muutosten toteuttamiselle. Hyvinvointialueiden rahoitukseen liittyvät mekanismit, kuten jälkikäteistarkastus, perustuvat hyvinvointialueiden rahoituksesta annettuun lakiin (617/2021). Jos hyvinvointialueille aiheutuisi kattavasta vaikutusarviointityöstä huolimatta enemmän kustannuksia, tulisivat ne huomioiduksi rahoituslain 10 §:n mukaisessa rahoituksen jälkikäteisessä tarkistuksessa.

Hyväksytyn vammaispalvelulain eduskuntakäsittelyssä tehtyjen muutosten myötä uuden vammaispalvelulain toimeenpanoon varattiin lopulta teknisessä julkisen talouden suunnitelmassa 2024–2027 rahoitusta 25,2 miljoonaa euroa vuodelle 2024, 32,4 miljoonaa euroa vuodelle 2025, 35,5 miljoonaa euroa vuodelle 2026 ja 35,9 miljoonaa euroa vuodelle 2027. Lain kustannuksia ei kuitenkaan ikääntymisrajauksen poiston jälkeen ollut mahdollista perusteellisesti arvioida, ja ilmaan jäi epävarmuutta siitä, riittäisikö varattu rahoitus uuden lain mukaisten palvelujen toteuttamiseen. Tekniseen julkisen talouden suunnitelmaan 2024–2027 sisällytettiin 100 miljoonan euron kehysvaraus, joka oli lisäystä suhteessa budjetoituun määrärahaan. Kehysvarauksen purun, eli siirtämisen määrärahamomentille valtion talousarvioesityksen valmistelun yhteydessä, todettiin kuitenkin edellyttävän kattavampaa vaikutusarviointityötä.

Hallitusohjelman mukaan uuden vammaispalvelulain kustannusvaikutus voimassa olevaan lainsäädäntöön verrattuna saa olla 100 miljoonaa euroa vuosittaisia menoja kasvattava. Siten soveltamisalan rajauksen jälkeenkin uuden vammaispalvelulainsäädännön toimeenpanoon on käytettävissä enemmän rahoitusta kuin hyväksytyn lain perusteella on varattu (vuoden 2027 tasolla 64,1 milj. euroa enemmän).

Lapsia koskevien säännösten voimaantulo

Osa lausunnonantajista, kuten lapsiasiavaltuutettu ja eduskunnan apulaisoikeusasiamies, piti tarkoituksenmukaisena, että uuden vammaispalvelulain lapsia koskevat säännökset tulisivat voimaan alkuperäisenä ajankohtana 1.10.2023, vaikka muun kokonaisuuden voimaantuloa lykättäisiin.

Sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, että laista ei ole mahdollista erottaa osaa säännöksistä tulevaksi voimaan ennen uuden soveltamisalan säätämistä. Yleisesti ottaen lain soveltamisala määrittelee lain muiden säännösten soveltamista, mistä syystä säännöksiä ei lähtökohtaisesti voisi soveltaa ilman soveltamisalaa. Vammaispalveluja koskevan lainsäädännön kokonaisuudistus on kokonaisuus, josta ei ole tarkoituksenmukaista erottaa osaa säännöksistä tulevaksi voimaan ennen uuden soveltamisalan säätämistä. Kokonaisuuden kannalta on järkevää, että koko laki tulee voimaan samanaikaisesti tai osa siirtymäsäännöksin sen jälkeen. Siten myös lapsia koskevat säännökset tulisivat voimaan muun lain mukana.

Vammaisille henkilöille ja heidän läheisilleen voimaantulon siirtämisestä aiheutuvia kielteisiä vaikutuksia lieventää osittain hallitusohjelmakirjaus, jonka mukaan syksyllä 2023 käynnistetään määräaikainen ohjelma, jossa panostetaan lasten ja nuorten neuropsykologisten häiriöiden kuntoutukseen ja kuntoutuspalveluihin Kelan harkinnanvaraisen kuntoutuksen kautta, kunnes uusi vammaispalvelulaki on saatu voimaan. Tällä pystytään osaltaan korvaamaan sitä, että hyväksytyn vammaispalvelulain mukaisten lapsia koskevien säännösten voimaantulo siirtyy.

Erityisen osallisuuden tuen palvelun siirtymäsäännökset

Lausujista Kynnys ry vastustaa uuteen vammaispalvelulakiin sisältyvien siirtymäsäännösten lykkäämistä kokonaisuuden voimaantulon lykkääntyessä varsinkin erityisen osallisuuden tuen kohdalla. Järjestön mukaan ei ole perusteita siirtää erityisen osallisuuden tuen voimaantuloa ja porrastusta.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että hallituksen esitys sisältää vammaispalvelulain esitetystä voimaantulon lykkäämisestä johtuvat muutosesitykset myös vammaispalvelulain 42 §:n siirtymäsäännöksiin, jotka koskevat erityisen osallisuuden tuen voimaantulon porrastusta sekä hengityslaitteen varassa elävän henkilön taloudellisen tuen indeksikorotusta. Uuden hyväksytyn vammaispalvelulain erityistä osallisuuden tukea koskevalla siirtymäsäännöksellä porrastetaan erityisen osallisuuden tuen kuukausittaisen minimituntimäärän voimaantulo siten, että lain tullessa voimaan 1.10.2023 vähimmäistuntimäärä olisi 10 tuntia kuukaudessa, mikä nousisi 20 tuntiin 1.1.2025 ja täysimääräiseen 30 tuntiin 1.1.2026. Lain voimaantulon lykkäämistä koskevassa esityksessä siirtymäsäännöksiä ehdotetaan myöhennettäväksi lain voimaantulon lykkäämisen seurauksena siten, että lain tullessa voimaan 1.1.2025 vähimmäistuntimäärä olisi 10 tuntia, mikä nousisi 20 tuntiin 1.1.2026 ja täysimääräiseen 30 tuntiin 1.1.2027.

Kyseisten siirtymäsäännösten voimaantulot ajoittuvat hyväksytyssä vammaispalvelulaissa kalenterivuosien vaihteisiin ja tämä periaate ehdotetaan esityksessä säilytettäväksi. Siten siirtymäsäännöksiä ehdotetaan siirrettäväksi vuoden verran eteenpäin samalla kun kokonaisuuden voimaantulo siirtyisi vuodella ja kolmella kuukaudella eteenpäin. Asiakkaan näkökulmasta kyseessä on perusoikeusmyönteinen ratkaisu. Säännösten toimeenpanoon on siirtymäajan pienestä lyhentymisestä huolimatta vammaispalvelulain voimaantulon lykkäämisen myötä riittävät varautumismahdollisuudet.

Jos siirtymäsäännös poistettaisiin, olisi sillä kustannusvaikutuksia suhteessa hyväksytyn vammaispalvelulain tilanteeseen. Taloudellisten vaikutusten arviointia, kuten muidenkin vaikutusten arviointia, tehtäisiin joka tapauksessa tulevan soveltamisalan tarkentamista koskevan esityksen valmistelussa, sillä kyseinen tilanne koskee 1.1.2025 jälkeistä aikaa. Erityisen osallisuuden tuen palvelun henkilöstövaikutuksia on arvioitu uutta vammaispalvelulakia koskevassa hallituksen esityksessä (191/2022 vp.), ja sen mukaan toimeenpano vaatii enemmän henkilöstöä kuin esimerkiksi tuetun päätöksenteon voimaantulo, jota ei hallituksen esityksessä ehdoteta siirrettäväksi alkuperäisestä ajankohdastaan 1.1.2025.

Hyväksyttyyn vammaispalvelulakiin sisältyy tuettua päätöksentekoa koskeva erillinen voimaantulosäännös, joka ehdotetaan esityksessä teknisesti kumottavaksi niin, että tuettu päätöksenteko tulisi voimaan 1.1.2025 muun kokonaisuuden kanssa. Erityisen osallisuuden tuen palvelun osalta tilanne on erilainen, sillä palvelu tulisi voimaan heti lain voimaantullessa, mutta sen vähimmäistuntimäärä vain kasvaisi asteittain eduskunnan aiemmin säätämällä tavalla. Näin ollen sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, että lykkäämällä erityisen osallisuuden tuen vähimmäistuntimäärää koskevan siirtymäsäännöksen voimaantuloa hallituksen esityksessä esitetyllä tavalla säilytettäisiin uudessa vammaispalvelulaissa aiemmin säädetty tila mahdollisimman hyvin, avaamatta palvelun porrasteisuutta. Lain kokonaisuuden ja sen säännösten voimaantulon osalta kyse on osin samoista perusteista, jotka on esitetty vastineen lapsia koskevien säännösten voimaantuloa koskevassa kohdassa.

Hallitussihteeri Kirsi-Maria Malmlund-Laakso